

Székely Árpád rajza.

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK.

Az orsz. m. kir. iparművészeti iskola növendékei számára a vallás- és közoktatásügyi minster úr egy boncalaktani tanfolyamot létesített. E tanfolyamon, az üllői-úti klinika bonctermében, Dr. *Tellyesniczky* Kálmán, széles és gyakorlati alapon fölépített előadásokat tart, modelleken és hullákon magyarázván az emberi test szerkezetét. Az érdekes előadásokat számos művész is látogatja.

Az iskola tanszergyűjteménye az év végén szépen gyarapodott több száz tanúságos gipszmintával, melyeket egyes szaktanárok az építészeti, iparművészeti és mértani szakosztályok számára vásároltak hivatalos kiküldetésekben. Igen érdekesek ezek között a gipszmásolatok között azok, melyek élő virágokról, levelekről, indákról stb. készültek. — A tanári testület és az ifjúság készül arra a kiállításra, melyet az intézet az iskolai év végén, a tanulók munkáiból, az iparművészeti múzeum nagy csarnokában rendezni fog. A tanulóifjúság előhaladottabbjai tevékeny részt vettek lapunk címlapjának és Thék Endre plakátjának pályázatain és közülük egy-kettő dicséretet is nyert. A gödöllői borászati egyesület által az intézet tanítványai között kiírt palack-vignetta pályázatot *Bajkovecz* E. nyerte meg.

*

A m. iparművészeti társulat választmánya 1897. december hó 6-án *Ráth* György főrendiházi tag elnöklésével ülést tartott. Jelen voltak *Szalay* Imre és *Czigler* Győző másodelnökök, *Fischer* Ignác, *Fittler* Kamill, dr. *Forster* Gyula, *Gerlóczy* Károly, *Giergl* Ernő, *Jakabffy* Ferenc, *Jungfer* Gyula, dr. *Kammerer* Ernő, *Nádlér* Róbert, budahegyi *Pauer* Leó, *Radisics* Jenő, *Ruprich* Károly és *Thék* Endre választmányi tagok.

Jegyző: *Györgyi* Kálmán titkár.

A választmány mindenekelőtt volt tagjának, *Lechner* Lajos ministeri tanácsosnak halála feletti mély sajnálkozásának jegyzőkönyvben kifejezést ad.

Az elnök indítványára elhatározza a választmány, hogy *Márkus* József főpolgármestert és *Halmos* János polgármestert megválasztásuk alkalmából küldöttséggel üdvözlí.

Elnök jelenti, hogy az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás m. kir. kormánybiztosa átiratilag megkereste a társulatot, hogy a párisi kiállítás magyar osztálya bizonyos csoportjainak előkészítésében közreműködjék. Nevezetesen óhajtja, hogy a társulat a műipari csoportokban kiállítandó tárgyak tervrajzainak és mintáinak beszerzését vállalja, s hogy az illető iparosokat a gyakorlati kivitelnél is szakszerű útmutatásban részesítse.

A „MAGYAR IPARMŰVÉS ZET” CÍMLAP-PÁLYÁZATÁHOZ.*

Boros R. rajza.

* L. a M. I. III. füzetének 114. sz. oldalát.

A választmány hosszabb vita után elhatározta, hogy — bár teljesen ismeri a társulatra háramló feladat nehézségét s az erkölcsi felelősség nagyságát, a mely a társulatot terhelni fogja, — mégis, bizonyos föltételek mellett elvállalja a megbízatást. Nevezetesen hajlandó az összes szóba jövő művészi iparágaknál szükségelt terveket, részletrajzokat és mintákat beszerezni, azokat, valamint az egyes kiállítók által bemutatott terveket és mintákat a leghívatottabb szakértőkkel felülvizsgáltatni, esetleg pedig átjavíttatni, a kidolgozást ellenőrizni, és általában minden a társulathoz forduló iparost szakszerű útmutatásokkal ellátni. Ebből kifolyólag továbbá elvállalná az egész kettős [XII. és XV.] csoport mindama munkálatai feletti felügyeletet, a melyek az egyöntetűség és a művészi hatás szempontjából szükségesek lesznek.

A mi a költségeket illeti, erre nézve a választmány magáévá teszi az elnökek ama indítványát, mely szerint tervrajzokra, mintákra, pályadíjakra, s a bíráló bizottságok előadójának tiszteletdíjára 20,000 forintnyi minimális összeg előírandó. Ezen felül még adminisztrációs kiadásokra 2720 frtra volna szükség évente a munkálatok befejezéséig.

A pénzek kezelését az orsz. iparművészeti múzeum vállalná el, a mely az irodai valamint az elkészülő tárgyak befogadására szükséges helyiségeket is átengedi.

A titkár jelentést tesz a kiállítási bizottság működéséről és a karácsonyi kiállításról. E szerint a bizottság összesen 4476 frtnyi összegért tett megrendeléseket, a melyből a kész tárgyak után eddig 3321 frtot kifizetett. Ezen kívül előlegként 135 frtot adott és több iparost ingyen látott el tervrajzokkal. A választmány a jelentést tudomásul veszi és a kiállítási bizottságnak és annak elnökének, Czizler Győzőnek, sikeres és buzgó működéséért köszönetet szavaz.

A társulati tagoknak a sorsolásban való részesítése ügyében a választmány elhatározta, hogy a tagok létszámának megfelelő számú sorsjegyeket vesz s ezeket megküldeti a társulati tagoknak.

Titkár bejelenti, hogy az utolsó választmányi ülés óta 104 új tagja lett a társulatlak és bemutatja Vörösmarty Mihály mellszobrát, melyet Damkó József mintázott és Fadrusz János elfogadásra ajánlott. A választmány a szobrot úgy hasonlóság, mint művészi kidolgozás szempontjából kifogástalannak tartja s ennél fogva elhatározta, hogy azt átteszi a szék. főv. képzőművészeti bizottsághoz azzal a kérelemmel, hogy a mintáért tiszteletdíjúl följánlott 200 forintot folyósítsa s hogy a szobrocskát sokszorosítás végett a társulatlak átengedje. Erre elnök az ülést berekeszti.

A m. iparművészeti társulat választmánya 1897. december hó 19-én Ráth György elnöklésével ülést tartott, a melyen jelen volt Szalay Imre másodelnök, a választmány tagjai közül Beck Dénes, Bachruch Károly, Fischer Ignác, dr. Forster Gyula, Gerlóczy Károly, Jakabffy Ferenc, Radisics Jenő és Zsolnay Miklós.

Jegyző: Györgyi Kálmán titkár.

Elnök jelentést tesz a polgármestereknél történt tisztelgésről, mit a választmány tudomásul vesz.

Elnök indítványára a választmány elhatározta, hogy a szék. főv. képzőművészeti bizottságnak javasolni fogja, hogy készíttesse el Trefort Ágostonnak és Jókai Mórnak mellszobor mintáját. A javaslat elfogadásának reményében a választmány felhatalmazza az elnökséget, hogy rendelje meg előzetesen Abt Sándor szobrásznál egyelőre Trefort Ágostonnak mellszobrát.

Elnök ismerteti a gr. Csáky Albin volt válás- és közoktatásügyi minister által az iparművészeti múzeum palotájának megnyitása emlékére alapított 500 frankos aranyéremre vonatkozó előzményeket. Ezzel kapcsolatosan közli a választmánynyal az iparművészeti múzeum igazgatójának abbéli kérelmét, hogy tekintettel arra, hogy a kiállítási bizottság a f. évi júniusban közzé tett Fölvívásában nyilvánosságra hozta, hogy a szóban levő aranyéremet a mostani tárlat alkalmából fogják először odaítélni, továbbá tekintetbe véve azt is, hogy az érem oda-

ítélésére nézve még nincsen szabályzat: a választmány az éremnek miként való kiadására nézve maga tegyen javaslatot.

A választmány erre elhatározta, hogy figyelembe véve a fenforgó kivételes körülményeket, ezúttal – az orsz. iparművészeti múzeum igazgatójával egyetértve, – maga tesz javaslatot a kitüntető kiállító nézve. Ennek nyomán a karácsonyi kiállítás összes tárgyainak beható megtekintése után a választmány megállapodik az aranyéremmel kitüntető kiállító személyében, a kinek nevét csak a ministeri jóváhagyás után fogja nyilvánosságra hozni.

A társulat által adományozandó kitüntetések és díjakra vonatkozólag a választmány elhatározta, hogy kitüntető oklevelet ad *a)* Bachruch Károlynak, a ki a régi magyar ékszerek motívumait és technikáját kiváló sikerrel alkalmazza díszítésül ötvös-műveken s eredeti módon használja az ellenzománcot dekoratív célokra; továbbá *b)* Schreiber J. és unokaöcscsei zay-ugróci üveggyárának, mely a régi magyar edényformákat és díszítményeket ügyesen tudja az üveg anyagával összhangzásba hozni.

A társulat 200 koronás díját a választmány a pozsonyi Izabella-nőegyesületnek ítélte oda, mely előkelő ízléssel karolja föl a népies formákat s ez által háziiparszerűen előállított himzéseitek művészi becsét ad s e téren állandó haladást tanúsít. A 100 koronás díjat a pozsonyi áll. szövőiskola kapja, szmirnai és perzsa módon csomózott szőnyegeinek jeles készítéseért. Végül 50–50 koronás díjat szavazott meg a választmány Jancsurák Vilmos rézművesnek és Walther és Howindt bőrdíszműveseknek kifogástalan jó munkájukért.

Titkár fölolvassa Faragó Ödönnek, a társulat tervezőjének jelentését a lefolyt évben kifejtett tevékenységéről. E jelentés szerint a tervező a lefolyt évben tizenegy asztalosmesternek 56 vázlat- és részletrajzot készített, részint ingyen, részint pedig a tervezett tárgy előállításának 5%-a ellenében; ezenkívül készített a társulat megbízásából 32 vázlat- és részletrajzot. A választmány a jelentést tudomásul veszi.

Az 1898. évben belépő új tagokra nézve pedig elhatározza, hogy azok különös kedvezményképpen megkapják a „Magyar Iparművészet“ eddig megjelent három füzetét. Ennek kapcsán kimondja még, hogy a folyóirat első folyama az eddig megjelent három füzetten felül még az 1898. évben kiadandó hat füzetből, összesen tehát kilenc füzetből álljon, úgy, hogy a második évfolyam az 1899. naptári évvel kezdődjék.

Ezzel az ülés véget ért.

Új tagok. M. é. november hó

20-dika óta e füzet megjelenéséig a következők beléptek a m. iparművészeti társulat rendes tagjainak sorába: *Acél* Henrik Emil (Budapest), *Andrássy* Kálmán szervita-atyja (Budapest), *Áll. polg. iskola* (Resicabánya), *Bagó* Gyula kereskedő (Sz.-Udvarhely), *Baróti* Károly főmérnök (Bpest), *Basch* Árpád festőművész (Bpest), *Bäcker* Béla tak.-pénzt. főpénztárnok (Bpest), *Bernstein* József bútorgyáros (Bpest), *Bodron* Károly műasztalos (Bpest), *Bodrogi* Sándor (Sz.-Udvarhely), *Bruck* Miksa festőművész (Bpest), *Darmstädter* Gyula építész (Bpest), *Endler* Miksa műasztalos (Bpest), *Eperjessy* Imre ipari szakiskolai tanár (Szeged), *Faykiss* József (Bpest), hatvani *Gaál* Adorján építész (Bpest), *Gardowszky* Róbert (Bpest), *Gábor* Ignác mérnök (Bpest), *Glück* Frigyes szállodatulajdonos (Bpest), *Gózon* László belügyminiszt. oszt.-tanácsos (Budapest), *Gróh* István, tanár (Budapest), *Grúbits* László műasztalos (Budapest), dr. gyürki *Gyürki* Ödön (Budapest), *Hanzély* Gyula ipari szakiskolai tanár (Szeged), *Heidrich* László, kir. főmérnök (Bpest), *Isooz* Emil (Bpest), *Jakab* Dezső építész (Bpest), özv. *Kállai* Jánosné (Bpest), *Keleti* Gábor áll. felsőbb leányiskolai tanár (Szeged), *Sz. Kiss* Gyula törvészéki bíró (Bpest), *Koncz* Sándor ipari szakiskolai tanár (Szeged), dr. *Koller* Gyula (Bpest), *Kriesch* Aladár festőművész (Bpest), *Kulcsár* Sándor bronzműves (Bpest), *Kún* Vilmos aranyműves (Temesvár), *Áll. felsőbb leányiskola* (Besztercebánya), *M. kir. iparművészeti iskola* (Budapest), *Majovszky* Vilmos pestvidéki

törvényszéki elnök (Bpest), *Meinig* Arthur építész (Bpest), *Müller* Pál tanár (Bpest), *Orsz. mintarajztanoda és rajztanárképző* (Bpest), *Rajner* Kálmán, a pesti henger-malom r. társ. vezérigazgatója (Bpest), dr. *Rottenbiller* Ödön egyetemi tanár-segéd (Bpest), *Sándy* Gyula építész (Bpest), *Schröfl* Hermann műasztalos (Bpest), *Seligmann* Károly ékszerész (Bpest), *Skubils* Zsigáné (Budapest), *Sonnenfeld* Adolf (Nagyvárad), *Stegmüller* Károly mérnök (Budapest), *Steiner* Ferenc (Budapest), *Sváb* Sándor földbirtokos (Budapest), *Svetschine* Georgina, áll. felsőbb leányiskolai tanítónő (Besztercebányán), dr. *Szigeti* Gyula Sándor orvos (Bpest), ifj. *Vastagh* György szobrász (Bpest), dr. *Wágner* Géza (Bpest), *Wellisch* Gyula építész (Bpest), *Wodianer* Hugó (Bpest), *Timár* Pál tanár (Bpest), *Zemplény* Tivadar festőművész (Bpest). Összesen ötvenkilenc új tag.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter vásárlásai. A m. iparművészeti társulat karácsonyi kiállításából a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr részint az orsz. iparművészeti múzeum és iskola, részint pedig egyes vidéki múzeumok számára a következő tárgyakat vásárolta meg: Zöldre pácolt tölgyfa-szekrény Grúbits Lászlótól; üveges tölgyfa-szekrény Lukácsovics Jánostól; tölgyfa-szekrény tükörrel Thurherr Jánostól; diófa-szekrény Zimonyi Györgytől; diófa-asztalka Hajts Jakabtól; tölgyfa-asztalka és két szék Nagy Józseftől; tölgyfa-asztalka faragással Lukácsovics Jánostól; két harang vert

vasból készült állványokkal Jungfer Gyulától; hímzett oltárterítő a pozsonyi Izabella nő-egyesülettől; csomózott szőnyeg, készült a pozsonyi áll. szövőiskolában; „Megy a juhász számaron“ és „Leselkedő betyár“, bronzszobrok Holló Barnabástól; „Tehén és Ló“, színes gipszszobrok ifj. Vastagh Györgytől; két selyemhímzés, készült a budapesti áll. nőipariskolában; limogesi zománcmű Hibján Samutól; vésett bőrmappa Walther és Howindttól; vésett üvegtál, készült a zay-ugróci Schreiber-féle gyárban; három terrakotta Loránfi Antaltól; asztaldísz mintája (tervezte Nádler Róbert), készült a m. kir. iparművészeti iskolában; egy pár bronz-gyertyatartó, készítette ifj. Herpka Károly; tölgyfaellenző bőrrrel, Fischhof Jenőtől; és végül Andrassy, Eötvös, Deák, Széchenyi, Petőfi és Arany bronz mellszobrai. A vételárak összege 4139 frt.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megbízásából Sztérényi József orsz. iparoktatási főigazgató mintegy hatszáz forint értékű tárgyakat vásárolt meg a társulat kiállításán, a fenhatósága alatt levő szakiskolák gyűjteményei számára. A főigazgató kilátásba helyezte, hogy az eddigieken kívül még több iparművészeti tárgyat fog megvenni a társulat bazárjából.

Alapítvány. Bélavári Burchardt Konrád főrendiházi tag, a m. iparművészeti társulat alapító tagja eddigi száz forintos alapítványát újabban száz forinttal megtoldotta.

A „Mintalapok“-ból.

Hollós K. rajza.